

Handläggare
Bella Lawson
Telefon: 08-50831825**Till**
Kulturnämnden
2025-12-09

Skrivelse om samlingslokaler

Svar på skrivelse från Isabel Smedberg Palmqvist (L)

Förvaltningens förslag till beslut

Kulturnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen.

Sammanfattning

Isabel Smedberg-Palmqvist (L) lyfter i en skrivelse att många samlingslokaler i Stockholm har försvunnit under de senaste decennierna. Hon framhåller att dessa lokaler har en unik funktion som öppna och neutrala mötesplatser för civilsamhället, och att de skiljer sig från exempelvis kulturhus, hemgårdar och andra lokalförvaltande organisationer.

Kulturförvaltningen håller med om att samlingslokalerna utgör en central del av stadens förenings- och kulturliv samt en viktig del av den demokratiska infrastrukturen. Förvaltningen gör en åtskillnad mellan samlingslokaler och andra typer av lokaler och organisationer. För att en verksamhet ska räknas som samlingslokal eller lokalförvaltande organisation och därmed vara berättigad till stöd från kulturförvaltningen, behöver den uppfylla gemensamma och fastställda kriterier.

Genom lokalbehovsanalyser följer förvaltningen utvecklingen kontinuerligt och identifierar områden där behovet av samlingslokaler är särskilt stort. Ett behov av fler mötesplatser har bland annat konstaterats i Hässelby Gård, där kulturförvaltningen samverkar med stadsdelsförvaltningen för att möjliggöra etableringen av en ny samlingslokal.

Förvaltningen arbetar vidare med att stärka befintliga samlingslokaler och möjliggöra nya etableringar, där behov finns. Arbetet sker i nära samverkan med stadsdelsförvaltningar, föreningsliv och andra lokala aktörer. I Slakthusområdet pågår ytterligare en process för att etablera en ny samlingslokal.

Ärendet

Kulturförvaltningen har ombetts svara på en skrivelse från Isabel Smedberg-Palmqvist (L) angående samlingslokaler. Hon vill uppmärksamma att många samlingslokaler i Stockholm har försvunnit under de senaste decennierna. Samlingslokalerna har en unik funktion i föreningslivet och för det lokala civilsamhället: de är öppna, neutrala platser som inte styrs av en särskild verksamhetsinriktning eller kommersiella intressen. De skiljer sig därför från kulturhus, hemgårdar och andra lokalförvaltande organisationer.

I skrivelsen ställs följande frågor:

1. Hur ser kulturförvaltningen på samlingslokalernas särskilda roll i stadens förenings- och kulturliv?
2. Finns det en risk att samlingslokaler i förvaltningens arbete buntats ihop med andra typer av lokaler och organisationer, vilket osynliggör deras särart och betydelse?
3. Vilka konsekvensanalyser har gjorts av att flera samlingslokaler lagts ner eller omvandlats?
4. Vilka åtgärder ser förvaltningen som möjliga för att säkerställa att det finns samlingslokaler i olika stadsdelar framöver?
5. Hur arbetar förvaltningen för att säkerställa att även nybyggda stadsdelar, som Hammarby sjöstad eller Slakthusområdet, får tillgång till fungerande samlingslokaler?

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av kulturstrategiska staben.

Förvaltningens synpunkter

Mötesplatser för föreningsliv och kultur har funnits med i stadsplaneringen sedan Stockholm började växa ordentligt på 1950-talet. De samlingslokaler som kulturnämnden stödjer finns spridda över hela staden, men det finns stadsdelar där behovet av samlingslokaler är större än tillgången. Stadens översiktsplan pekar dessutom ut fyra fokusområden för riktade satsningar inom stadsutvecklingen: Farsta, Hagsätra-Rågsved, Järva och Skärholmen.

Kulturförvaltningen bedömer, utifrån genomförd lokalbehovsanalys¹, att det utöver fokusområdena finns ett behov av fler kultur- och mötesplatser i Hässelby Gård och Hässelby Strand. Kulturförvaltningen samverkar därför med Hässelby-Vällingby

stadsdelsförvaltning för att etablera en ny samlingslokal i Hässelby Gård.

Samlingslokalernas roll i stadens förenings- och kulturliv
Kulturförvaltningen ser samlingslokalerna som en central del av stadens förenings- och kulturliv. De är viktiga mötesplatser för stockholmare, där föreningsliv och kulturverksamheter har möjlighet att samverka, utvecklas och bidra till ett levande demokratiskt samhälle. Samlingslokalerna är rum för demokrati, engagemang och delaktighet, där det fria ordet värnas och där medborgarna kan mötas på lika villkor.

Stadens stöd till samlingslokaler eller lokalförvaltande organisationer säkerställer att det finns tillgång till ändamålsenliga lokaler för förenings- och kulturlivet i hela staden. Stödet främjar kulturverksamhet av hög kvalitet och stärker de demokratiska värdena i samhället. Stödnivån till samlingslokalerna har ökat de senaste åren. År 2025 fick de lokalförvaltande organisationerna en förstärkning på 4,5 mnkr. Under perioden 2023–2025 har de lokalförvaltande organisationerna, utöver de nämnda stöden, beviljats 7,062 mnkr inom stödformerna konstnärlig produktion och kulturarrangemang, eget skapande, deltagande och folkbildning samt ungas egna kulturprojekt.

Samlingslokalernas särart i förvaltningens arbete
Kulturförvaltningen gör skillnad på samlingslokaler eller lokalförvaltande organisationer och andra typer av lokaler eller organisationer vid bedömning av ansökningar om stöd till lokalförvaltande organisationer. Förvaltningen bedömer alla sökande utifrån kulturnämndens riktlinjer för stöd till lokalförvaltande organisationer (KUL 2024/757). Bedömningen omfattar bland annat lokalernas omfattning, kvalitet, tillgänglighet, samarbete och förankring i stadsdelen.

Samlingslokalerna har en särskild ställning i stadens stödstruktur. De utgör en stomme i föreningslivet och är en förutsättning för ett starkt civilsamhälle. De är en viktig del av stadens demokratiska infrastruktur, vilket återspeglas i prioriteringen av stödet.

Konsekvensanalys av nedlagda eller omvandlade samlingslokaler

Kulturförvaltningen arbetar kontinuerligt med att uppdatera lägesbilden över de lokalförvaltande organisationerna och följer utvecklingen noggrant. Genom lokalbehovsanalyser identifieras områden där tillgången till samlingslokaler har minskat eller där nya behov har uppstått. En del samlingslokaler har beslutat att lägga ned sin verksamhet. I de flesta fallen har medlemsföreningarna i

dessa lokaler eller delar av verksamheten flyttat till andra lokaler, vilket har inneburit att verksamheten kunnat fortsätta bedrivas.

Förvaltningen har i sin lokalbehovsanalys konstaterat att det finns ett behov av fler kultur- och mötesplatser i Hässelby Gård och Hässelby Strand, vilket även bekräftas av Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltning. Förvaltningen samverkar där med stadsdelsförvaltningen för att möjliggöra etableringen av en ny samlingslokal. Dessa analyser ligger till grund för förvaltningens bedömningar och förslag om förstärkningar och nyetableringar.

Åtgärder för att säkerställa samlingslokaler i olika stadsdelar
Kulturförvaltningen arbetar aktivt med att både stärka befintliga samlingslokaler och möjliggöra nya etableringar. Under senare år har särskild prioritet lagts på större samlingslokaler i ytterstaden. Detta ligger också i linje med stadens översiktsplan, som pekar ut fyra fokusområden för fortsatt utveckling: Farsta, Hagsätra-Rågsved, Järva och Skärholmen. Några exempel på samlingslokaler som fått ökade stöd de senaste åren är Farsta föreningsråd, Nya Rågsveds Folkets Hus, Folkets Husby, Rinkeby Folkets Hus och FOLK i Skärholmen.

Genom dessa insatser säkerställs att fler stockholmare får tillgång till levande och inkluderande mötesplatser. Förvaltningen erbjuder även rådgivande stödinsatser till verksamheter med ekonomiska utmaningar för att bidra till långsiktig stabilitet och en hållbar verksamhetsutveckling.

Tillgång till samlingslokaler i nybyggda stadsdelar
Kulturförvaltningen verkar för att samlingslokaler ska finnas tillgängliga även i nybyggda stadsdelar. Förvaltningen samverkar med stadsdelsförvaltningar, föreningsliv och andra lokala aktörer för att tillvarata det engagemang som finns i olika områden. Målet är att säkerställa att även framtidens stadsdelar får tillgång till samlingslokaler som bidrar till stadens demokratiska och kulturella utveckling. I Slakthusområdet pågår en process för att etablera en ny samlingslokal.

Maria Jansén
Förvaltningschef
Kulturförvaltningen

Patrik Liljegren
Avdelningschef
Kulturförvaltningen

Bilagor

1. Skrivelse från Isabel Smedberg-Palmqvist (L) angående samlingslokaler.

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Maria Jansén, Förvaltningschef	2025-11-27
Patrik Liljegren, Avdelningschef	2025-11-27